

loven har til at offentliggøre retningsgivende priser, er ikke foreslået opretholdt, idet tilsynet ikke hidtil har fastsat retningsgivende priser, og idet tilsynet i øvrigt også uden særlig hjemmel vil kunne offentliggøre sådanne priser.

Til § 7.

I § 7 fastsættes nærmere retningslinjer for monopoltilsynet ved administrationen af §§ 5 og 6. I de tilfælde, hvor monopoltilsynet fastsætter højestepriser, eller hvor monopoltilsynet skal tage stilling til, om der må indregnes omkostningsforhøjelser, der ikke er omfattet af § 5, stk. 1, nr. 1-5, samt i de tilfælde, hvor monopoltilsynet skal tage stilling til, om prisnedsættelser kan undlades trods fald i omkostningerne, skal tilsynet iagttage, at effektive virksomheder sikres dækning for nødvendige direkte omkostninger og et rimeligt bidrag til dækning af indirekte omkostninger og nettoavance, at virksomhedens kapacitet ikke er udnyttet i unormal lav grad, og at kostprisprincippet i almindelighed lægges til grund. Det bemærkes herved, at de nødvendige, direkte omkostninger, som en effektiv virksomhed skal have dækket, dog normalt ikke vil kunne omfatte stigende lønomkostninger som følge af egentlig lønglidning i løbet af overenskomstperioden.

Bestemmelsens formulering afviger fra den tilsvarende i monopolloven, hvorefter priser og avancer i henhold til lovens §§ 11 og 12 ikke kan ansættes lavere end, at virksomheder, der efter de foreliggende omstændigheder drives på en teknisk og kommerciel hensigtsmæssig måde, kan opnå dækning for nødvendige omkostninger, herunder afskrivninger, samt en rimelig nettoavance. Formuleringen i lovforslaget er udtryk for en nyere betragtningsskema vedrørende opbygningen af en vares priskalkulation, der grunder sig på det forhold, at erhvervsvirksomhedernes omkostninger kan opdeles i direkte og indirekte omkostninger. Direkte omkostninger er f. eks. omkostninger til råvarer og arbejdsløn i en produktionsvirksomhed og til indkøb af varer bestemt til videresalg i en handelsvirksomhed; indirekte omkostninger er f. eks. fælles administrationsomkostninger og anlægsomkostninger.

Da de indirekte omkostninger har fået en stedsig stigende betydning bl. a. som følge af de faste omkostningers større vægt, har adskillelsen mellem disse omkostninger og virksomhedernes nettoavance frembudt stigende vanskeligheder ved opbygning af kalkulationer. Som eksempel herpå kan nævnes vanskelighederne ved opgørelsen af, hvilket afskrivningsbeløb der retteligt bør tillægges pro-

duktionen i en bestemt periode; afskrivningsmetoder, der fører til forskellige afskrivningsbeløb, vil medføre tilsvarende ændringer i virksomhedernes beregnede nettooverskud.

På denne baggrund har man valgt den nyere formulering, der ikke så skarpt som den tidligere udskiller nettoavancen for en periode eller et produkt som en særskilt størrelse. Derimod er der ikke med den nye formulering tilsigtet nogen realitetsændring i forhold til den i monopolloven anvendte formulering.

Monopoltilsynet kan efter § 5, stk. 4, give tilladelse til, at der i priserne kan indregnes omkostningsstigninger i videre omfang end efter kalkulationsreglerne. Denne adgang forudsættes benyttet, hvor kalkulationsreglerne fører til et for en virksomhed urimeligt resultat, herunder hvor den efter kalkulationsreglerne givne adgang til kun at indregne visse omkostningsstigninger indtruffet efter 28. februar 1971 fører til et for virksomhedens samlede indtjening urimeligt resultat. Bl. a. virksomheder, som på grund af den gældende prisstoplov ikke fik indregnet lønstigninger som følge af dyrtidsreguleringen i september 1970 i priserne, og hvis økonomiske stilling som følge heraf er forringet i urimelig grad, vil i medfør af denne bestemmelse kunne få den pågældende prisfastsættelse taget op til fornyet prøvelse.

Til § 8.

Det foreslås at opretholde den i 1968 indførte anmeldelsespligt for priser og avancer, der er fastsat for videresalg i efterfølgende omsætningsled. Som hidtil kan der efter stk. 3 dispenseres herfra. Det forudsættes, at der ikke skal ske nyanmeldelse i tilfælde, hvor de pågældende priser og avancer er anmeldt i henhold til tidligere lovgivning, ligesom tidligere givne dispensationer opretholdes. Modtagelse af anmeldelse indebærer ikke godkendelse af de anmeldte priser eller avancer.

I stk. 2 foreslås, at monopoltilsynets tilladelse skal indhentes, såfremt der i nye videresalgspriser eller -avancer indregnes en højere procentvis bruttoavance for de efterfølgende omsætningsled end den bruttoavance, der var indregnet i de tidligere fastsatte videresalgspriser for samme eller tilsvarende varer. Ved tilsynets afgørelser af, om sådan tilladelse skal gives, forudsættes bruttoavancen vurderet i forhold til forhandlerens omkostningsstigninger, jfr. lovforslagets § 5, stk. 1, nr. 1-5.

Til §§ 9 og 10.

Bestemmelserne svarer til bestemmelserne i prisindseendelovens §§ 3-4.

De af monopoltilsynet i medfør af de tilsvarende